

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

**Základní umělecká škola Pavla Kalety, Český Těšín,
Sokola Tůmy č. 10 čp. 105**

Sokola Tůmy 10, 737 01 Český Těšín

Identifikátor: 600 004 023

Zřizovatel: Školský úřad Karviná, Mírová 1429, 735 06 Karviná - Nové Město

Školský úřad Karviná

Termín konání orientační inspekce: 14. - 16. listopad 2000

Čj.	145 269/00-12002
Signatura	on3ku208

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Budova školy byla postavena v roce 1881. Základní umělecká škola Pavla Kalety byla založena 22. října 1945. Čestný název byl škole propůjčen v roce 1999. Historické město Český Těšín je specifické svou polohou i národnostním složením obyvatelstva. Na škole se vyučuje v českém i polském jazyce. Právní subjektivitu škola získala od 1. ledna 1999.

Výuka probíhá na dalších pěti odloučených pracovištích, které jsou zařazeny v síti škol.

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Škola je čtyřoborová - hudební, taneční, výtvarný a literárně-dramatický obor. V letošním roce je zapsáno celkem 789 žáků, z toho 624 v hudebním, 42 v tanečním, 110 ve výtvarném a 13 v literárně-dramatickém oboru. Škola nabízí výuku v přípravném studiu, v I. a II. stupni základního studia.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hudební obor

Hodnocení kvality vzdělávání vychází z kontrolovaných předmětů hra na klavír, zobcovou flétnu, klarinet, trubku, housle, kytaru, pěvecká hlasová výchova, přípravná hudební výchova a hudební nauka.

Časová dotace v uvedených předmětech odpovídá schváleným učebním plánům. Obsah učiva začleněný do studijních plánů žáků individuální výuky a tematických plánů učiva v kolektivních předmětech koresponduje s požadavky učebních osnov. V rozplánování učiva v pěveckém oddělení a jedné třídě dechového oddělení byly zjištěny nedostatky. Zpracované individuální studijní plány v třídních knihách obsahovaly pouze výčet písňového repertoáru nebo schématické uvedení použité literatury bez uvedení základních vzdělávacích cílů. V ostatních navštívených hodinách bylo učivo dobře promyšlené.

Většina individuální výuky je uskutečňována v prostorově malých, avšak vyhovujících učebnách. Nástrojové vybavení je na velmi dobré úrovni, v kytarovém oddělení nechybí nástroje zmenšeného typu. Učebna hudební nauky je kvalitně vybavena množstvím pomůcek, didaktickou technikou a bohatě tematicky vyzdobenou vertikální plochou. Využívání nejnovějších notových materiálů dokladuje vytvoření kvalitních podmínek pro výuku hudebního oboru a zájem pedagogů o současné hudební trendy. Úroveň prostředí je motivující a přispívá k rozvoji osobnosti žáků a jejich estetického citění. Výuka sledovaných předmětů je kvalitně personálně zajištěna. Všichni učitelé splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Psychohygienické zásady jsou respektovány.

Organizace vyučování se řídí učebními dokumenty, vedle individuální formy je také využívána skupinová výuka. Dle potřeb jsou v nižších ročnících lekce vyučovány rozděleně dvakrát v týdnu. Uplatňované metody odpovídaly cílům vzdělávání a jeho obsahu. Vhodná technická cvičení a přednesové skladby byly většinou voleny tak, aby žáci procvičili a uplatnili získané dovednosti.

Ve výuce *hry na klavír* se pozitivně projeví odborné zkušenosti učitelky a systémovost zejména v osvojování kvalitních úhozových návyků a ve vedení v oblasti elementární improvizace klavírních doprovodů k písním.

Organizace vlastní výuky *v dechovém oddělení* měla rozdílnou úroveň. Převážná část hospitovaných hodin byla vedena věcně a srozumitelně. Použité metody a formy výuky vedly k pochopení studovaných skladeb a jejich úskalí. Pouze v jednom případě se jednalo o výuku vedenou způsobem založeným na neustálém opakování bez vysvětlení či praktické ukázky. Elementární dovednosti byly upevňovány a dále rozvíjeny u většiny žáků. Náročnější technická cvičení byla do výuky zařazena vhodně a svou náročností korespondovala s možnostmi žáků v jednotlivých ročnících. Přednesové skladby přirozeně navazovaly na dosaženou technickou úroveň.

Komorní hra zobcových fléten byla vedena v souladu s učebními plány pro žáky 3. - 7. ročníku. Hlavním cílem byla výchova ke kolektivní hře, jednotnému cítění fráze, jednotné intonaci a vzájemnému respektování, což se učiteli podařilo. S ohledem na předvánoční období byl výběr literatury zaměřen také na vánoční hudbu. Jednoduché skladbičky z období klasicismu vhodně upravené do nenáročné polohy měly motivační charakter pro celou skupinu komorní hry.

Rovněž velmi kvalitně byla vedena výuka *hry na kytaru*, kde se projevila důsledná práce učitelů v procesu vytváření základních nástrojových návyků a při práci na technické a výrazové stránce studovaných skladeb.

Pěvecká hlasová výchova byla vedena odlišnými způsoby pěveckého pojetí. Metoda práce vycházející z technicky osvojených návyků a jejich upevňování a neefektivní způsob práce postavený pouze na přirozeném prožitku a pochopení obsahu písní, kterému chybělo koncepční hlasové vedení. Obě učitelky využily svých korepetitorských dispozic při procvičování písňového repertoáru.

Cílem výuky v přípravném studiu *hry na housle* bylo upevnění a rozvíjení elementárních návyků. Jednotlivé způsoby hry byly provázené srozumitelným, trpělivým vysvětlováním i názornými ukázkami učitele. Klidná, optimistická atmosféra výuky i pozitivní slovní motivace ze strany učitele pomáhaly překonávat obtíže houslové hry, které se v této fázi často vyskytují.

Lekce *komorní hry* (duo žáci II. stupně) byla zaměřena k přípravě vystoupení v rámci soutěže ZUŠ. Žáci prokázali dostatečnou vyspělost a muzikálnost. Jejich nástrojová technika i tónové kvality korespondovaly s nároky studovaných skladeb. Těchto pozitiv dovedl pedagog využít a dále je v tvůrčím procesu rozvíjel. Přes náročné postupy učitele zaměřené na precizaci intonačních a rytmických detailů a směřujících k dynamickému, tempovému a výrazovému pojetí celku, probíhala výuka v tvůrčí atmosféře poznamenané vzájemným zaujetím i muzikantským elánem všech zúčastněných.

Výuku kolektivních předmětů - *přípravné hudební výchovy a hudební nauky* - vedli učitelé dostatečně odborně připravení i přes rozdílnou délku pedagogické praxe. Všichni přistupovali k výuce zodpovědně, se zaujetím a snahou o maximální výsledek. Dobrá předběžná příprava se projevila ve vyvážené, logické stavbě vyučovacích lekcí. Byly v nich zastoupeny všechny základní druhy činností - od pěveckého, intonačního a rytmického výcviku, pohybových her (v přípravné hudební výchově), přes teoretická poučení až k aktivnímu poslechu hudebních ukázek. Střídání těchto činností a jejich vzájemná vyváženost činily výuku pestrou, pro žáky zajímavou. Důležitým metodickým prvkem, uplatňovaným ve všech sledovaných lekcích, bylo využívání kreativních schopností dětí a jejich aktivní zapojování do vyučovacího procesu. K efektivitě výuky přispěla i skutečnost, že teoretické poznatky nebyly žákům mentorsky předávány formou pouček, ale vyvozovány z živého hudebního materiálu a následně procvičovány. Velmi pozitivně je třeba hodnotit snahu o názornost výuky a demonstrování skutečných hudebních nástrojů. Jako motivační stimul lze hodnotit využití nástrojů Orffova instrumentáře při rytmických a pěveckých činnostech. Výuka kolektivních předmětů probíhala i přes obsahovou náročnost v pozitivním a tvůrčím prostředí. Správná volba učebních postupů

i pedagogické nasazení vyučujících vedly nakonec k naplnění stanovených cílů.

Postoj vyučujících k jednotlivým žákům v individuální i kolektivní výuce byl přátelský. Uznání zasluhuje laskavý až mateřský přístup učitelky hry na zobcovou flétnu, která pracovala s žáky přípravného studia. Komunikace mezi učiteli a žáky byla vedena v českém i polském jazyce. Hodnocení v závěru některých hospitovaných hodin bylo orientováno na dosažené výsledky a mělo motivační charakter. Rovněž názorné ukázky a často uplatňovaná souhra s učitelem byly vhodnou motivací v nástrojové i pěvecké výuce.

Hodnocení kvality vzdělávání v hudebním oboru

Kvalita výuky má celkově velmi dobrou úroveň. V oblasti podmínek, plánování výuky, forem a metod práce, motivace a komunikace převládají výrazná pozitivita.

Taneční obor

Hodnocení kvality vzdělávání vychází z uskutečněných hospitací v předmětech přípravná hudebně-pohybová výchova, taneční průprava a taneční praxe.

Kontrolou zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo zjištěno naplňování učebních dokumentů. Časová dotace daná učebními plány je plněna, probírané učivo příslušného ročníku bylo v souladu s platnými učebními osnovami. Výukové cíle odpovídaly danému předmětu, v jednotlivých hodinách byly stanoveny vhodně a přiměřeně, vyučující je přizpůsobovala aktuálnímu stavu třídy.

Výuka je zajištěna plně kvalifikovanou učitelkou s odbornou i pedagogickou způsobilostí pro výuku tanečních předmětů. Současné podmínky pro výuku tanečního oboru jsou nevhodné - tělocvična základní školy. Přestože je dostatečně vybavena potřebným náčiním i přenosnou zrcadlovou stěnou, je prostředí tělocvičny akusticky nevyhovující a příliš hlučné (průchozí místnost sousedící se schodištěm školy). Učební prostředí není podnětné a je celkově neestetické.

Organizace výuky je v souladu s potřebami oboru. Ročníky jsou sestavovány s přihlédnutím k věkové hranici i tělesným dispozicím jednotlivých žáků. Všechny hodiny tanečního oboru jsou korepetovány.

Struktura hodin odpovídala věku i výukovým cílům předmětů. Pohybové činnosti a úkoly byly v hodinách zadávány celé skupině, vyučující sledovala a opravovala pohyb jednotlivých žáků. Sama se aktivně zapojovala do vyučovacího procesu a svým pohybovým projevem podněcovala správné pochopení a provedení zadávaných úkolů. Vhodnou motivací povzbuzovala pohybovou představivost a paměť žáků. Pohybové činnosti byly vhodně doplněny odbornou terminologií. Ve velmi dobře vystavěných hodinách nechybělo střídání rytmicko-pohybových činností a práce s náčiním. Ve sledovaných hodinách se negativně projevila naprosto nedostatečná spolupráce korepetitora s tanečním pedagogem včetně často nevhodné a nestylové improvizace.

Užívaná pochvala byla motivující, žáci byli vedeni ke vzájemnému hodnocení a sebehodnocení, vyučující byla důsledná v odstraňování nedostatků. Přirozená autorita pedagoga, respektování individualit a vzájemná vstřícnost pozitivně ovlivnily příjemnou atmosféru ve sledovaných hodinách.

Hodnocení kvality vzdělávání v tanečním oboru

Na základě uvedených skutečností jsou plánování, příprava výuky a její personální zajištění hodnoceny jako velmi dobré. Podmínky pro výuku jsou vzhledem k vymezeným

skutečností hodnoceny jako pouze vyhovující. V organizaci, formách a metodách výuky převažují pozitiva. Oblasti motivace a hodnocení, interakce i komunikace ČŠI hodnotí rovněž jako velmi dobré.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově má kvalita vzdělávání ve sledovaných oborech velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Plánování výchovně-vzdělávacího procesu vychází z analýzy reálných činností. Dlouhodobé i krátkodobé cíle respektují specifika daná místními podmínkami. Jejich realizace probíhá prostřednictvím ročního plánu a operativních měsíčních plánů. Celoroční plán na rok 2000/2001 je vypracován v návaznosti na výroční zprávu za uplynulý školní rok, formou podrobného výčtu jsou zde uvedeny všechny umělecké aktivity - koncerty, kulturní vystoupení, přehlídky, výchovné akce, soutěže ZUŠ aj. Plánována je rovněž kontrolní činnost vedení školy. Koncepční plánování vedení školy se projevuje např. v dechovém oddělení stanovením dvou garantů odbornosti výuky.

Stanovené cíle jsou jasné, k jejich dosažení ředitelka využívá umělecké kvality a aktivity pedagogického sboru. Plán doplňují termíny pedagogických rad, porad předmětových komisí a provozních porad.

Škola se řídí schválenými učebními plány vydanými MŠMT pod čj.18 418/95-25. Na základě hospitační činnosti, kontroly příslušných studijních a tematických plánů i pedagogické dokumentace bylo zjištěno naplňování učebních plánů ve všech sledovaných předmětech hudebního a tanečního oboru.

Plánování je ucelené, vymezuje základní cíle v jednotlivých oblastech práce a vytváří podmínky pro plynulou a úspěšnou práci školy. Dodržování učebních plánů je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem. Celkově má rozsah a účelnost plánování velmi dobrou úroveň.

Organizování

Organizace školy má stanovená jasná pravidla fungování. Kompetence jednotlivým pracovníkům školy jsou písemně vymezeny (organizační řád, školní řád). Rozhodnutí ředitelky a písemné materiály vydávané v souvislosti s organizačním zabezpečením školy jsou konkrétní, jednoznačná a adresná. Většina dokumentace je aktualizována příslušnými dodatky.

Organizace vyučování se řídí vyhláškou o základní umělecké škole (skupinové a individuální formy výuky). Rozvrhy jsou sestavovány s ohledem na dojíždějící žáky (velká spádová oblast). Jednotlivé rozvrhy vyučujících respektují psychohygienické potřeby žáků i učitelů. Jako poradní orgán ustanovila ředitelka pedagogickou a uměleckou radu. Organizování porad je funkční, zápisy z nich obsahují relevantní informace o současném stavu školy v oblasti výchovně-vzdělávací.

Povinná dokumentace školy je řádně vedena, v souladu s platnými právními předpisy. Obsah a způsob zpracovávání dokumentace školy má celkově velmi dobrou úroveň.

Stávající vnější informační systém zajišťuje především pravidelnou a včasnou informovanost rodičů, zejména prostřednictvím žákovských knížek. Komplexnější informace jsou podávány

na třídních schůzkách konaných zpravidla při třídních předehrávkách či besídkách. Další důležité údaje o organizaci školního roku a akcích školy jsou rodičům sdělovány formou informačních letáků. Ke všem potřebným informacím uvnitř školy mají pracovníci i žáci školy přístup. Forma přenosu se řídí aktuálností, rozsahem a obsahem informace (měsíční plány práce, metodické schůzky, pedagogické rady), ochrana osobních dat je zajištěna.

Na veřejnosti se škola prezentuje řadou kulturních vystoupení a velmi dobrými výsledky v soutěžích a přehlídkách. V této oblasti je ředitelkou školy vysoce oceňována spolupráce s rodiči žáků školy (SRPŠ), Městským úřadem v Českém Těšíně i dalšími orgány státní správy v místech, kde má škola odloučená pracoviště. Tradiční se stala spolupráce smyčcového oddělení školy s jinými uměleckými školami.

Výroční zpráva za školní rok 1999/2000 je zpracována v souladu s §17e odst. 2, 3 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní zprávě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Postihuje všechny oblasti tohoto zákona a poskytuje dostatek informací pro sebehodnocení školy.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy i informačního systému jsou na vynikající úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Řídící program školy je konkrétní a je otevřený pro spolupráci s ostatními poradními orgány školy i s pedagogickými pracovníky. Umělecká rada a předsedové předmětových komisí jsou vedením školy akceptováni jako rovnocenní partneři. Operativní řízení navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností školy. Kvalifikovanost pedagogického sboru a jeho stabilita jsou prioritní cíle vedení školy. Učitelům bez odborné způsobilosti a začínajícím učitelům je věnována zvýšená pozornost a jejich výuka je pravidelně sledována. Další vzdělávání pedagogů je vedením školy podporováno, vyžadována je maximální účast učitelů na soutěžích základních uměleckých škol.

Při vedení pracovníků výrazně převládá demokratický styl řízení, který je schopen respektovat potřeby jednotlivců i celku. Jsou vytvořeny podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků. V oblasti hodnocení jsou vymezena přesná pravidla, ředitelka školy má písemně zpracována kritéria pro poskytování osobních platů i pro poskytování mimořádných odměn. Kritéria jsou všem pracovníkům známá. Vedle hmotné stimulace využívá ředitelka často stimulaci morální (osobní pochvala, veřejné poděkování). Nadtarifní složky jsou přiznávány diferencovaně.

Rozsah, efektivnost vedení a motivování pracovníků jsou hodnoceny jako vynikající.

Kontrolní mechanismy

Systém kontroly je vytvořen, postihuje všechny oblasti organizační struktury školy. Plánované termíny jsou sledovány a vyhodnocovány. Kontroly jsou realizovány dle celoročního plánu formou hospitací, kontrolou pedagogické dokumentace a kontrolou činnosti správních zaměstnanců. Vyhodnocování výsledků hospitační činnosti je realizováno ve spolupráci s vedoucími předmětových komisí. Závěry jsou zveřejňovány na pedagogických radách, jsou předmětem jednání metodických orgánů i umělecké rady. V případě negativních zjištění jsou přijímána opatření, jejichž účinnost není vždy dostatečně funkční. Při sledování kvality práce pedagogů a hodnocení úrovně výsledků učení využívá ředitelka dostupných evaluačních nástrojů - účast na interních i veřejných akcích školy, závěrečných zkouškách, soutěžích aj.

System, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů je pro svou funkčnost hodnocen jako velmi dobrý.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je založeno na pevných pravidlech fungování. Jeho kvalita se odráží v dobrých výsledcích školy a celkové pozitivní atmosféře. Plánování je reálné, vychází z detailní znalosti místních podmínek a odpovídá potřebám školy. Je pojato jako ucelený systém plánů včetně vymezení základních cílů v jednotlivých oblastech práce. Organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy umožňuje efektivní řízení. Celkově je oblast řízení hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Škola nabízí výuku také dětem tělesně postiženým (klavír, zobcová flétna), s přihlédnutím na jejich postižení jsou vypracovány individuální studijní plány.
- Spolupráce s Janáčkovou konzervatoří v Ostravě, Ostravskou univerzitou nebo hudebními školami v Polsku ovlivňují celkově velmi dobré výsledky školy.
- V posledním období škola prošla celkovou rekonstrukcí budovy. Svým materiálním a technickým vybavením se řadí mezi přední školy v regionu. Prostředí školy je na velmi dobré estetické úrovni.
- Od letošního roku škola využívá možnosti prezentace prostřednictvím www stránek na internetu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy - rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení pod čj. 18 514/99-21, školní řád, třídní knihy, katalogové listy, rozvrhy hodin, výkazy žáků a vyučovaných hodin, přihlášky žáků v kontrolovaných předmětech, protokoly o postupových zkouškách, protokoly o přijímacích zkouškách,
- dokumentace ředitelky k provozu školy,
- studijní a tematické plány žáků v hudebním a tanečním oboru,
- plán práce na školní rok 2000/2001,
- kritéria pro hodnocení pracovníků,
- výroční zpráva školy za školní rok 1999/2000 a zpráva o hospodaření za první pololetí roku 2000,
- dotazník ředitelky před inspekcí,
- podkladová dokumentace ČŠI.

ZÁVĚR

Základní umělecká škola Pavla Kalety pokračuje v tradici 55letého trvání školy, svými velmi dobrými výsledky si získává stále viditelnější postavení ve městě a okolí.

Na velmi dobrém hodnocení školy v oblasti vzdělávání ve sledovaných předmětech hudebního a tanečního oboru se podílejí stejnou měrou učitelé i vedení školy. Podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost školy jsou velmi dobré. Řízení školy je efektivní a velmi dobře promyšlené. S přihlédnutím k dalším významným zjištěním je škola celkově hodnocena jako velmi dobrá.

V průběhu orientační inspekce nebyly v oblasti čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu shledány nedostatky.

Od předchozí orientační inspekce, která se uskutečnila v roce 1997, došlo k významnému posunu v profilaci školy na veřejnosti. Rekonstrukcí budovy se zlepšily podmínky pro výuku i koncertní činnost. K výraznému posunu došlo v oblasti řízení školy a zajištění organizačního chodu školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Stanislava Juchelková	S. Juchelková v. r.
Členové týmu	PhDr. Antonín Bařínka	A. Bařínka v. r.
	Mgr. Libor Buchta	L. Buchta v. r.
	Mgr. Nad'a Ostránská	N. Ostránská v. r.

V Opavě dne 7. prosince 2000

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. 12. 2000

Razítko

Ředitelka základní umělecké školy	Podpis
Renata Wdówková	R. Wdówková v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2001-01-02	145 01/01-12002

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány.